

Nr 1.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. brandstadgan den 15 juli 1944 (nr 522).

Genom en den 21 december 1949 dagtecknad proposition, nr 15, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, velat inhämta riksdagens yttrande över följande vid propositionen fogade författningsförslag.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. brandstadgan den 15 juli 1944 (nr 522).

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. brandstadgan den 15 juli 1944 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

2 §.

1 mom. Brandordning antages — — — länsstyrelsens prövning.

Beslut, som — — — därtill angivas.

Då brandordning — — — till riksbrandinspektören.

Det åligger — — — för köpare.

Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

(Föreslagen lydelse:)

2 §.

Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning. Riksbrandinspektörens hörande är dock ej erforderligt beträffande ändring eller tillägg, som icke innefattar väsentlig avvikelse från vad förut gällt.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan hänvisa till propositionen.

Allmänna bestämmelser rörande brandförsvaret i riket finnas i brandlagen den 15 juli 1944 och brandstadgan av samma dag. Enligt 2 § brandlagen skall tillsynen över rikets brandförsvaret utövas av en riksbrandinspektör. Samma lagrum stadgar jämväl, att länsstyrelse skall tillse, att brandförsvaret inom länet är tillfredsställande ordnat. I brandstadgan finnas särskilda bestämmelser för städerna och för landsbygden. Vad som är föreskrivet för stad skall gälla även för köping och för annan tätare bebyggd ort, beträffande vilken de föreskrifter skola tillämpas som jämlikt brandlagen gälla stad. För varje kommun skall finnas brandordning, upptagande de bestämmelser, som utöver vad i allmän lag eller brandstadgan föreskrivits äro erforderliga för ordnandet av kommunens brandförsvaret.

Rörande antagande och fastställelse av brandordning för stad gäller enligt 2 § 1 mom. brandstadgan följande. Brandordning skall antagas av stadsfullmäktige, varefter beslutet om antagande skall underställas länsstyrelsens prövning. Beslut, som sålunda underställts, skall efter det riksbrandinspektören blivit i ärendet hörd antingen oförändrat fastställas eller ogillas, i vilket senare fall skäl för ogillandet skall angivas. Då brandordning fastställts, skall meddelande om fastställelsen intagas i länskungörelserna, varjämte ett exemplar av brandordningen skall insändas till riksbrandinspektören. Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

Bestämmelser rörande antagande av brandordning för landskommun givas i 24 § 1 mom. De skilja sig från de för stad meddelade bestämmelserna därutinnan, att riksbrandinspektörens hörande icke föreskrivits.

1948 års riksdag.

I en motion (II: 12) vid 1948 års riksdag anförde motionären (herr Dickson) bl. a., att den obligatoriska remissen till riksbrandinspektören i ärenden angående fastställelse av brandordningar förorsakade långa besvärande dröjsmål samt att länsstyrelserna själva säkerligen hade inom räckhåll tillräcklig sakkunskap, erfarenhet och praktisk blick för att ensamma kunna fatta kloka beslut. Den obligatoriska omgången över riksbrandinspektören borde bortfalla. Med stöd härav föreslogs, att riksdagen måtte begära hos Kungl. Maj:t att åt länsstyrelserna ensamma måtte anförtros att fatta ståndpunkt till underställda brandordningar för städerna.

Motionen hänvisades till första lagutskottet, som — efter hörande av ett antal myndigheter och organisationer — i utlåtande (24/1948) bl. a. anförde: Den jämförelsevis obetydliga tidsvinst, som den av motionären föreslagna decentraliseringen skulle innebära, kunde enligt utskottets mening icke utgöra tillräckligt skäl för att beträffande fullständiga förslag till

brandordning avstå från de fördelar, som föreskriften om riksbrandinspektörens granskning syntes innebära. Däremot ville utskottet ifrågasätta, om riksbrandinspektörens yttrande över mindre betydande ändringar i redan gällande brandordningar borde vara obligatoriskt. Åtskilliga av de smärre ändringar, som efter hand torde visa sig nödvändiga att vidtaga, syntes sakna nämnvärd betydelse ur de synpunkter, riksbrandinspektören hade att beakta. Åt länsstyrelserna själva borde kunna överlämnas att avgöra, om en ifrågasatt ändring i brandordning vore av beskaffenhet att kunna fastställas utan att riksbrandinspektörens yttrande inhämtades. Enligt utskottets mening vore det önskvärt, att 2 § 1 mom. brandstadgan jämkades i enlighet med det anförda. På grund härav hemställde utskottet, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt decentraliseringsutredningen att framlägga förslag till sådan ändring av 2 § 1 mom. brandstadgan som utskottet sålunda förordat.

Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Decentraliseringsutredningen.

Sedan Kungl. Maj:t den 10 september 1948 uppdragit åt decentraliseringsutredningen att till Kungl. Maj:t inkomma med av riksdagen sålunda begärt förslag till ändring i brandstadgan, har utredningen i en till inrikesdepartementet överlämnad promemoria nr 23 förordat, att i 2 § 1 mom. femte stycket brandstadgan infördes en bestämmelse, enligt vilken det icke vore erforderligt att höra riksbrandinspektören beträffande ändring eller tillägg i brandordning, som icke innefattade väsentlig avvikelse från vad förut gällt.

Över decentraliseringsutredningens promemoria nr 23, såvitt denna angår nu ifrågavarande författningsändring, ha efter remiss yttranden avgivits av riksbrandinspektören, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro och Gävleborgs län, styrelsen för Svenska stadsförbundet samt Svenska brandskyddsföreningen. Vid överståthållarämbetets remissutlåtande har fogats yttrande från brandchefen i Stockholm och vid länsstyrelsens i Malmöhus län från länsbrandinspektören i länet.

Riksbrandinspektören har i sitt yttrande framhållit, att det vore önskvärt att remiss till inspektören skulle vara obligatorisk i fråga om sådana ändringar eller tillägg till en brandordning, vilka kunde komma att medföra ekonomiska följdverkningar för kommuner och enskilda.

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Mossberg, har i propositionen bland annat anförut följande:

»Decentraliseringsutredningens förevarande förslag tillmötesgår i stort sett de önskemål som uttalats i riksdagens skrivelse nr 118/1948. Genom ändringen skulle förfarandet hos länsstyrelserna i viss mån förenklas utan att några olägenheter synas behöva följa därav. Jag ansluter mig därför till vad utredningen anfört. De av riksbrandinspektören framförda betänkligheterna synas mig överdrivna. Det torde icke annat än i undantagsfall kunna anses, att ändringar eller tillägg av den art, som av riksbrandinspektören åsyftats, äro av mindre väsentlig betydelse. Det bör beaktas, att det i varje län finnes en länsbrandinspektör, som är länsstyrelsens biträde i frågor rörande brandförsvar.

Att såsom under remissbehandlingen föreslagits göra riksbrandinspektörens hörande i alla frågor om brandordningar beroende på länsstyrelsens skön finner jag icke tillrådligt. Riksbrandinspektörens stora sakkunskap bör städse tillvaratagas om det icke i frågor av mindre vikt kan anses obehövt. Det är också av visst intresse, att rikets brandförsvar i möjligaste mån är enhetligt.

Den föreslagna ändringen synes böra träda i kraft omedelbart.»

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot författningsförslaget. Utskottet hemställer,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att riksdagen vid granskning av det i propositionen nr 15 intagna författningsförslaget icke funnit skäl till erinran mot detsamma.

Stockholm den 8 februari 1950.

På tredje lagutskottets vägnar:

ÅKE HOLMBÄCK.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Holmbäck, Carl Edmund Eriksson, Nils Larsson, Hermansson, Werner, Eskilsson, Grym och Ivar Nilzon;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Ericsson i Sörsjön, Holm, Åhman, Andersson i Mölndal, Fagerholm, Utbult och Jansson i Aspeboda.